

Inwestycje emocjonalne

Inwestycje emocjonalne

Inwestycjami emocjonalnymi (*passion investments, emotional assets*) są nazywane inwestycje w przedmioty kolekcjonerskie, które mają dla inwestora znaczenie emocjonalne. Korzyści emocjonalne (dywidenda emocjonalna) są związane zarówno z możliwością podziwiania swojej kolekcji, jak również użytkowania tych przedmiotów czy podniesienia statusu społecznego kolekcjonera.

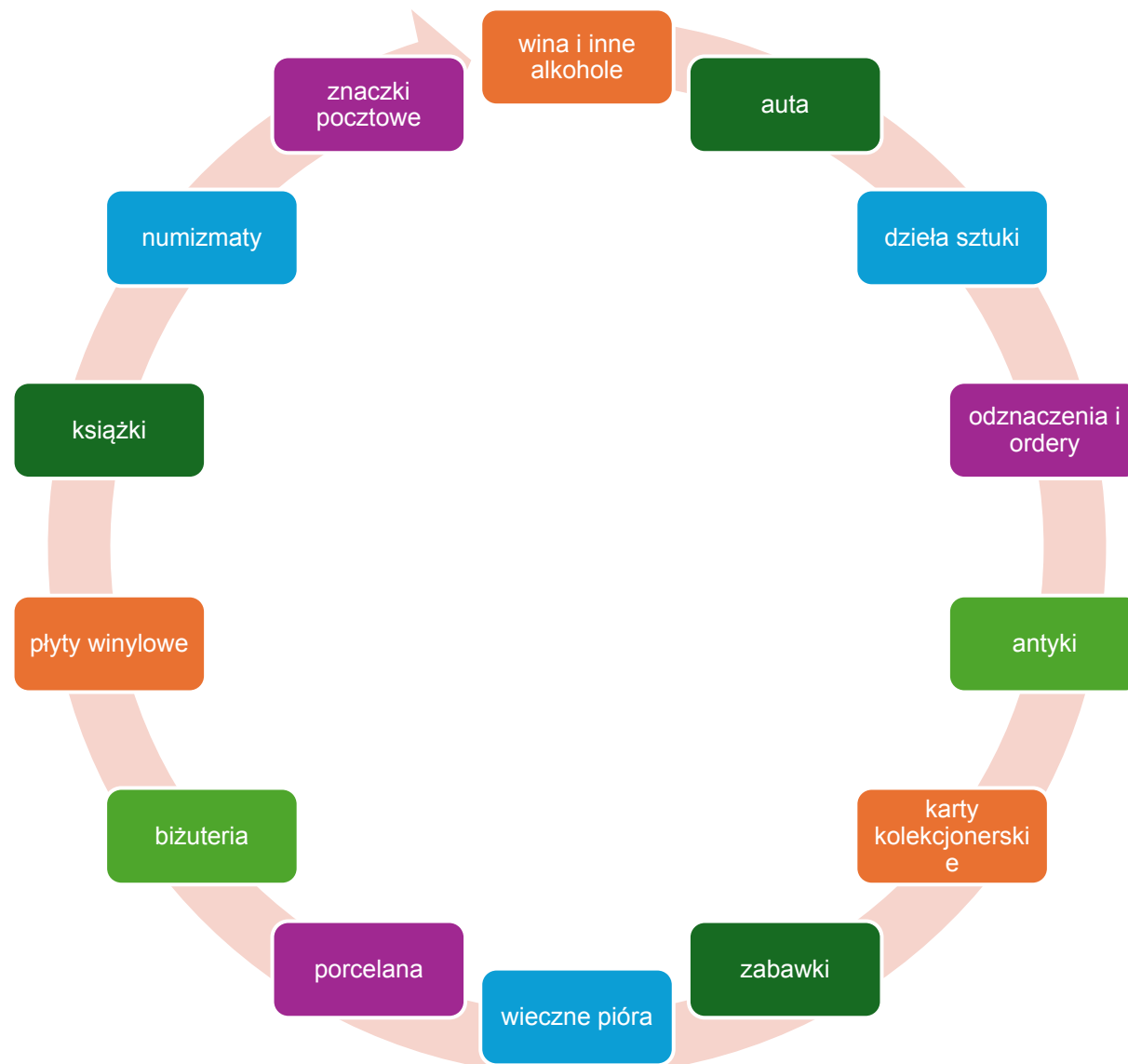
Inwestycje emocjonalne

Inwestycje emocjonalne, zwane także inwestycjami w pasje, łączą w sobie motyw ekonomiczny oraz emocjonalny. Podstawową determinantą inwestycji emocjonalnych nie jest zysk. Dla inwestorów znacznie bardziej liczą się czynniki pozaekonomiczne, np. piękno, unikatowość, pochodzenie czy charakter danego przedmiotu.

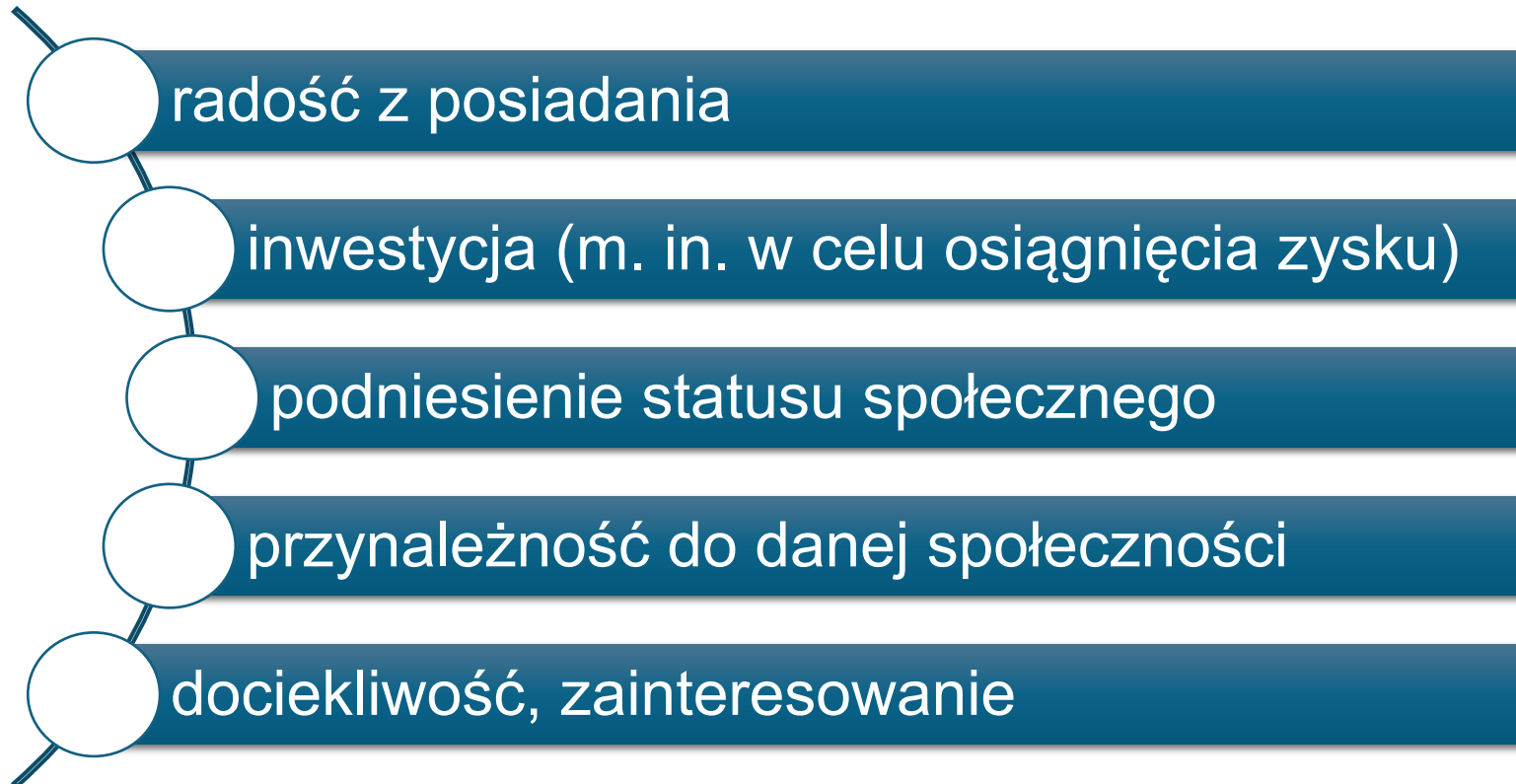
Inwestycje emocjonalne - przykłady

Katalog przedmiotów inwestycji emocjonalnych, nie jest zamknięty.

Motywy inwestycji emocjonalnych

-
- radość z posiadania
  - inwestycja (m. in. w celu osiągnięcia zysku)
  - podniesienie statusu społecznego
  - przynależność do danej społeczności
  - dociekliwość, zainteresowanie

---

zalety inwestycji emocjonalnych

inwestowanie połączone z pasją

---

dywersyfikacja portfela inwestycyjnego

---

długoterminowa lokata kapitału

---

zróżnicowanie przedmiotu inwestycji

---

możliwość użytkowania niektórych przedmiotów inwestycji

---

wady inwestycji emocjonalnych

niska płynność rynku

---

długi horyzont inwestycyjny

---

trudność w określeniu wartości rynkowej inwestycji

---

ryzyko walutowe

---

wiedza specjalistyczna

---

dodatkowe koszty (ubezpieczenie, przechowywanie)

---

występowanie trendów

---

ryzyko fałszerstwa

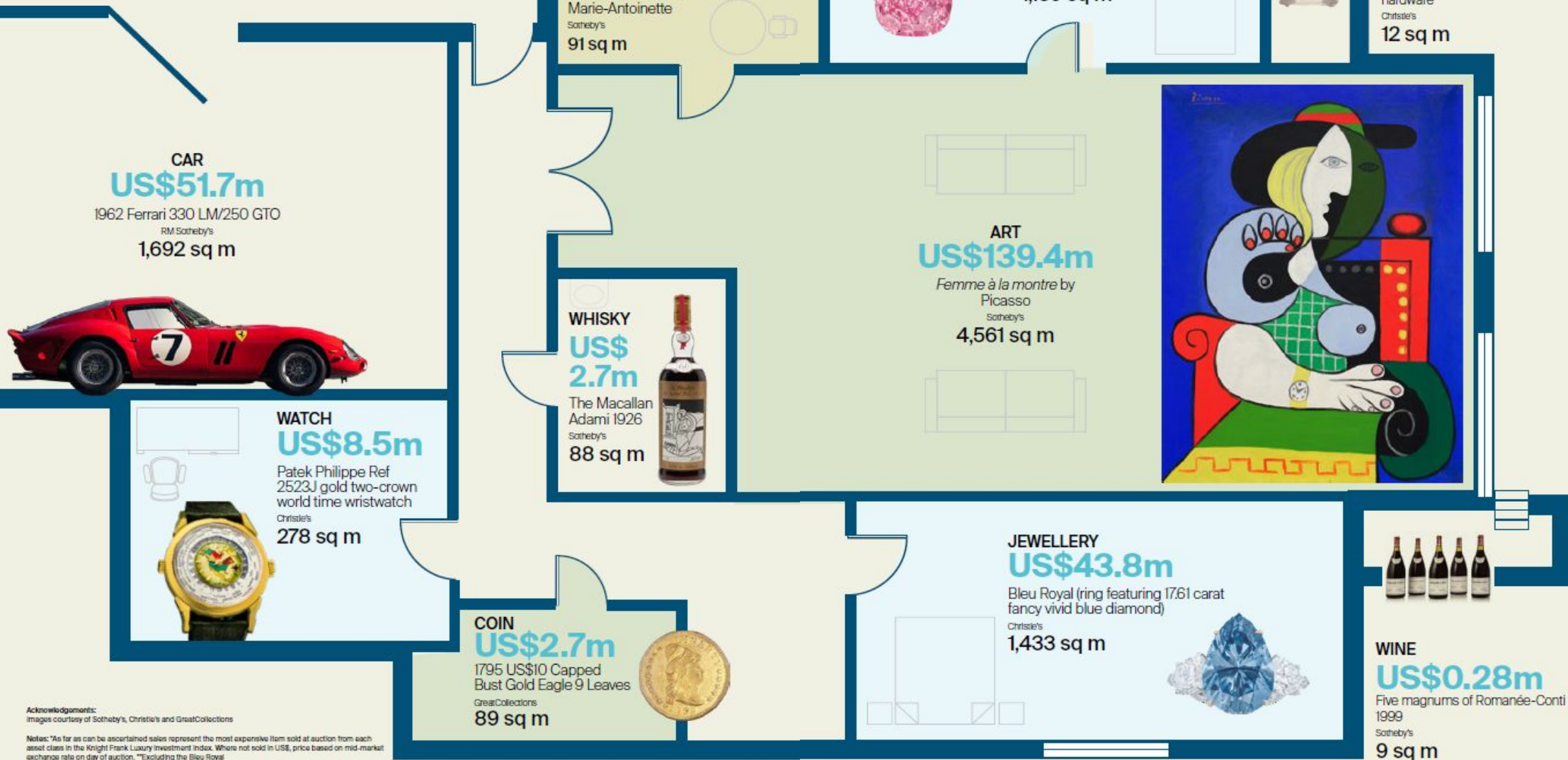

Inwestycje emocjonalne

Dominującą grupą inwestorów na rynku inwestycji emocjonalnych są osoby zamożne. Wynika to z wysokich cen przedmiotów kolekcjonerskich, kosztowych prowizji pobieranych przez pośredników oraz kosztów przechowywania i ewentualnego ubezpieczenia tych przedmiotów.

W 2023 r. luksusowe przedmioty kolekcjonerskie stanowiły 20% wszystkich aktywów osób bardzo bogatych (*ultra-high net worth individuals*, UNHVI).

Ile metrów kwadratowych (ang. sq m) najbardziej prestiżowych londyńskich nieruchomości mógłbyś kupić za najdroższe luksusowe kolekcjonerskie z 2023 r.?

Acknowledgements:
 Images courtesy of Sotheby's, Christie's and GreatCollectors

Notes: *As far as can be ascertained sales represent the most expensive item sold at auction from each asset class in the Knight Frank Luxury Investment Index. Where not sold in US\$, price based on mid-market exchange rate on day of auction. **Excluding the Bleu Royal

Inwestycje emocjonalne - wzloty i upadki

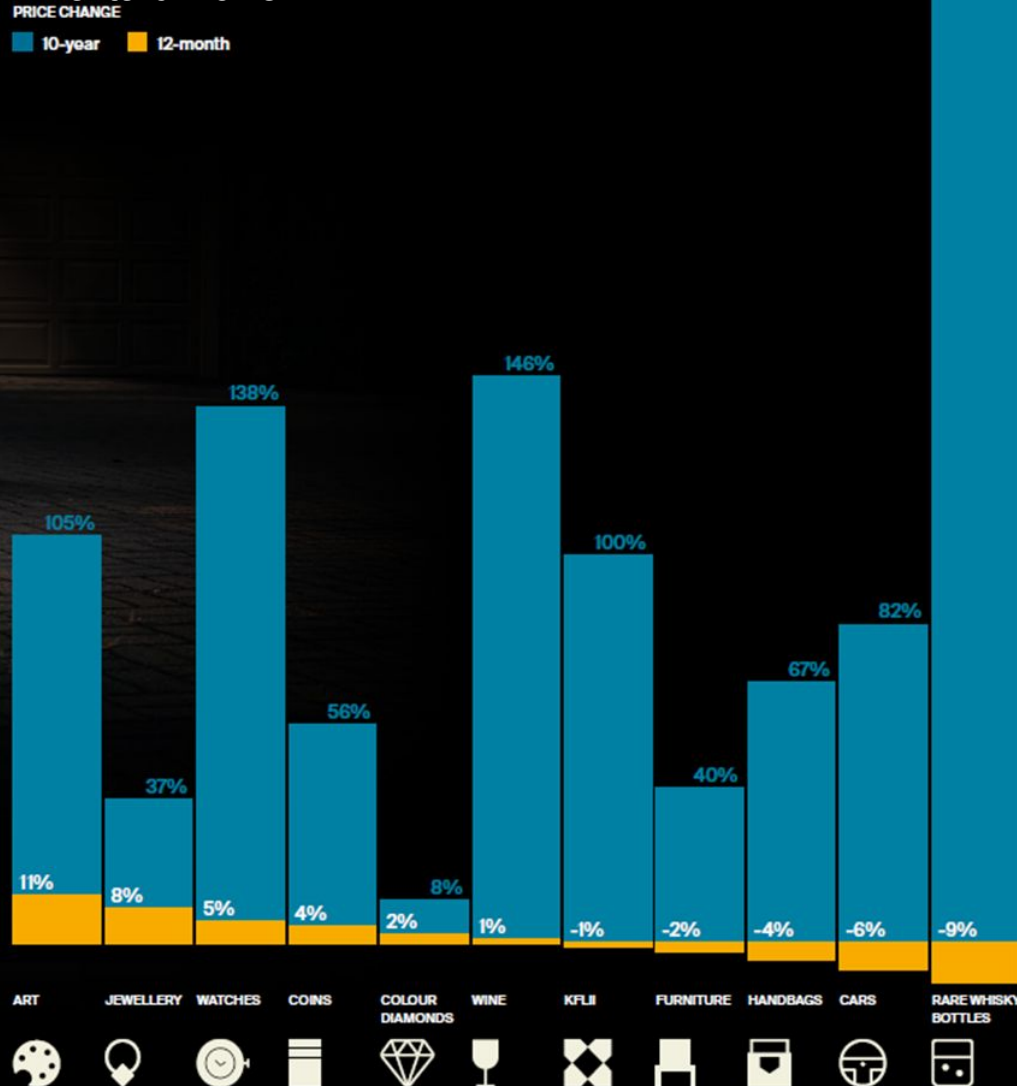
Rynek inwestycji emocjonalnych cechuje długi horyzont czasowy.

The Knight Frank Luxury Investment Index (KFLII) w ciągu 2023 r. stracił 1% wartości, jednakże w porównaniu do końca 2013 r. jego wycena wzrosła w 2023 r. o 100%.

Najwięcej w długim horyzoncie czasowym zyskały wyceny alkoholi (whisky oraz wina), a także zegarków. Żadne z omawianych dóbr nie straciło na wartości.

W krótkim okresie, najwyższy wzrost cen odnotowały dzieła sztuki oraz biżuteria.

Wykres 1. *The Knight Frank Luxury Investment Index* (KFLII) na koniec IV kwartału 2023 r.

Auta kolekcjonerskie

Na rynku aut kolekcjonerskich stosuje się indeksy, spośród których można wyróżnić:

- **HAGI** (autorstwa *Historic Automobile Group International*):
  - *wyjątkowe, najlepsze auta;*
  - *wyjątkowe, najlepsze auta bez Ferrari i Porsche;*
  - *cztery indeksy dla poszczególnych marek: Ferrari, Lamborghini, Porsche, Mercedes-Benz,*
- **Hagerty** (autorstwa firmy ubezpieczeniowej *Hagerty*):
  - *Blue Chip* - 25 najbardziej pożądaných modeli aut powojennych. Jest to najbardziej elitarny indeks portalu, w jego skład wchodzi między innymi Chevrolet Corvette z 1967 r. i Ferrari 250 GT California SWB Spyder z 1963 r.;
  - *1950s American* – 19 amerykańskich samochodów produkowanych w latach 50. XX w.;
  - *British Cars Index* – małe sportowe auta produkowane w Wielkiej Brytanii po II wojnie światowej;
  - *German Collectibles* – niemieckie auta kolekcjonerskie, w skład których wchodzi przede wszystkim Mercedesy i Porsche z lat 1950–1970;
  - *Ferrari* – 13 najbardziej interesujących modeli z lat 60. ubiegłego stulecia;
  - *Muscle Cars* – 15 amerykańskich aut typu *Muscle* z lat 60. XX w.;
  - *Affordable Classics* – tanie (wyceniane na mniej niż 30 000 USD) i jednocześnie ciekawe samochody kolekcjonerskie z lat 1950–1970.

Na cenę auta wpływają takie czynniki jak:

- rzadkość – im mniej sztuk danego modelu zostało wyprodukowanych, tym wyższa jego wartość. Wartość samochodu wzrasta również, jeśli stanowił on własność sławnej osoby lub był wykorzystany w filmie;
- stan techniczny i stan zachowania auta;
- oryginalność (ewentualne naprawy przy wykorzystaniu oryginalnych części);
- wyścigowa przeszłość auta;
- marka danego modelu – najbardziej pożądane marki to: Ferrari, Porsche, Mercedes-Benz.

Dzieła sztuki

Inwestycje w dzieła sztuki reprezentują największy segment inwestycji alternatywnych. Są najlepszym przykładem dóbr unikatowych (*singular goods, singularities*). Ich istotne cechy to:

- dostępność – są równocześnie dobrami [prywatnymi](#) i [publicznymi](#),
- charakter konsumpcyjny oraz inwestycyjny,
- heterogeniczność (ekstremalna) – zróżnicowanie jakościowe, brak zarówno substytutów, jak i [dóbr komplementarnych](#),
- pozycjonalność – ich posiadanie jest wyznacznikiem statusu społecznego,
- wyższa kategoria w stosunku do [dóbr Veblena](#),
- bardzo niska [elastyczność cenowa podaży](#),
- silne [efekty zewnętrzne](#) konsumpcji i produkcji – wartość potencjalna, egzystencjalna, dziedziczenia, prestiżowa,
- niepełna informacja o jakości dobra.

---

korzyści inwestycji w dzieła sztuki

wysokie prawdopodobieństwo osiągnięcia wysokiej stopy zwrotu w długim horyzoncie inwestycyjnym

---

wartość przedmiotu odporna na skutki inflacji

---

niewymagane utworzenie portfela inwestycyjnego

---

niska wrażliwość na sytuację na rynkach finansowych

---

możliwość ubezpieczenia od zniszczenia lub kradzieży

---

brak ryzyka geograficznego

---

zagrożenia inwestycji w dzieła sztuki

niska płynność rynku

---

długi horyzont inwestycyjny

---

trudność w określeniu wartości rynkowej inwestycji

---

brak nadzoru nad rynkiem

---

wiedza specjalistyczna

---

wysokie ceny zakupu i dodatkowe koszty (ubezpieczenie, przechowywanie)

---

dochód w momencie sprzedaży

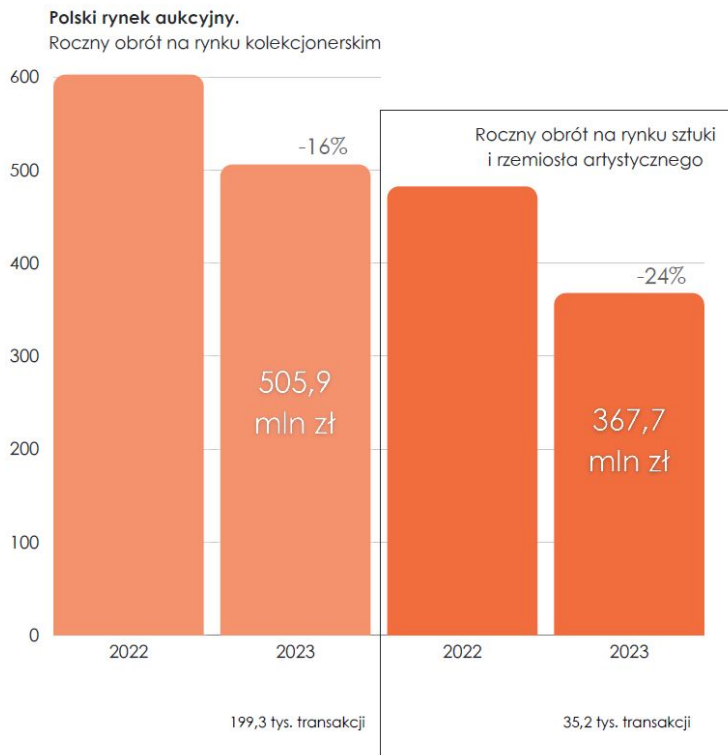
---

ryzyko fałszerstwa

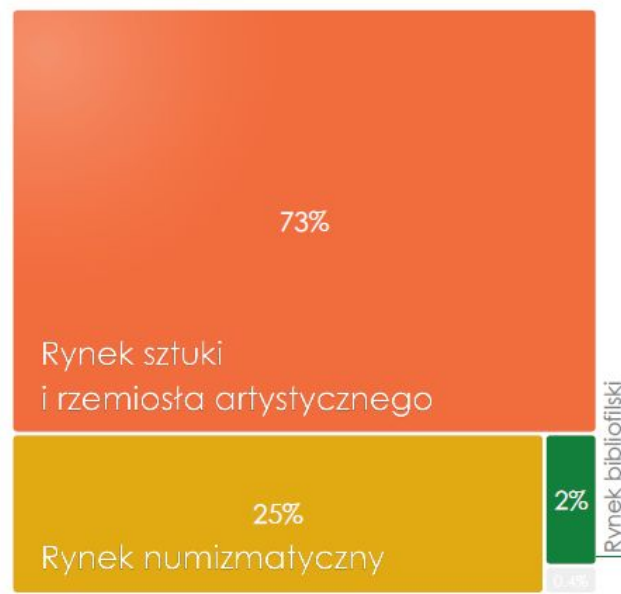

Polski rynek aukcyjny (w tym dzieł sztuki) w liczbach

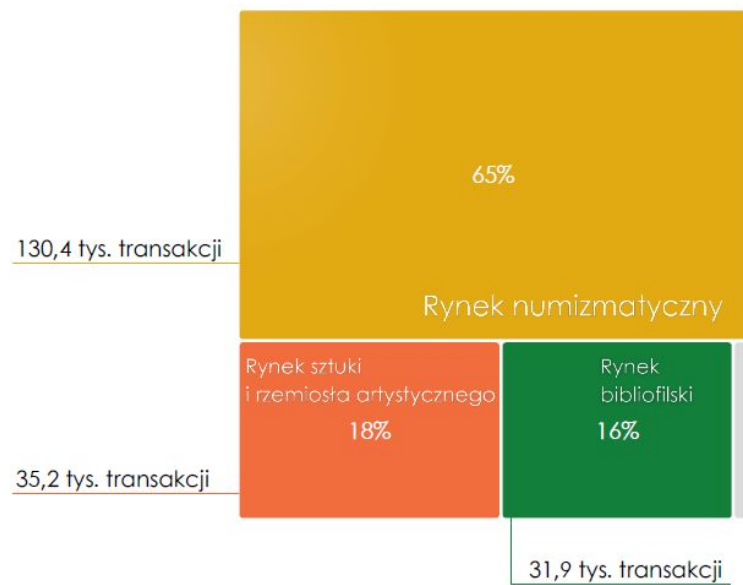
mln zł

Struktura całego rynku aukcyjnego w 2023 r.
- udział poszczególnych kategorii w obrocie

Struktura całego rynku aukcyjnego w 2023 r.
- udział poszczególnych kategorii w ilości transakcji

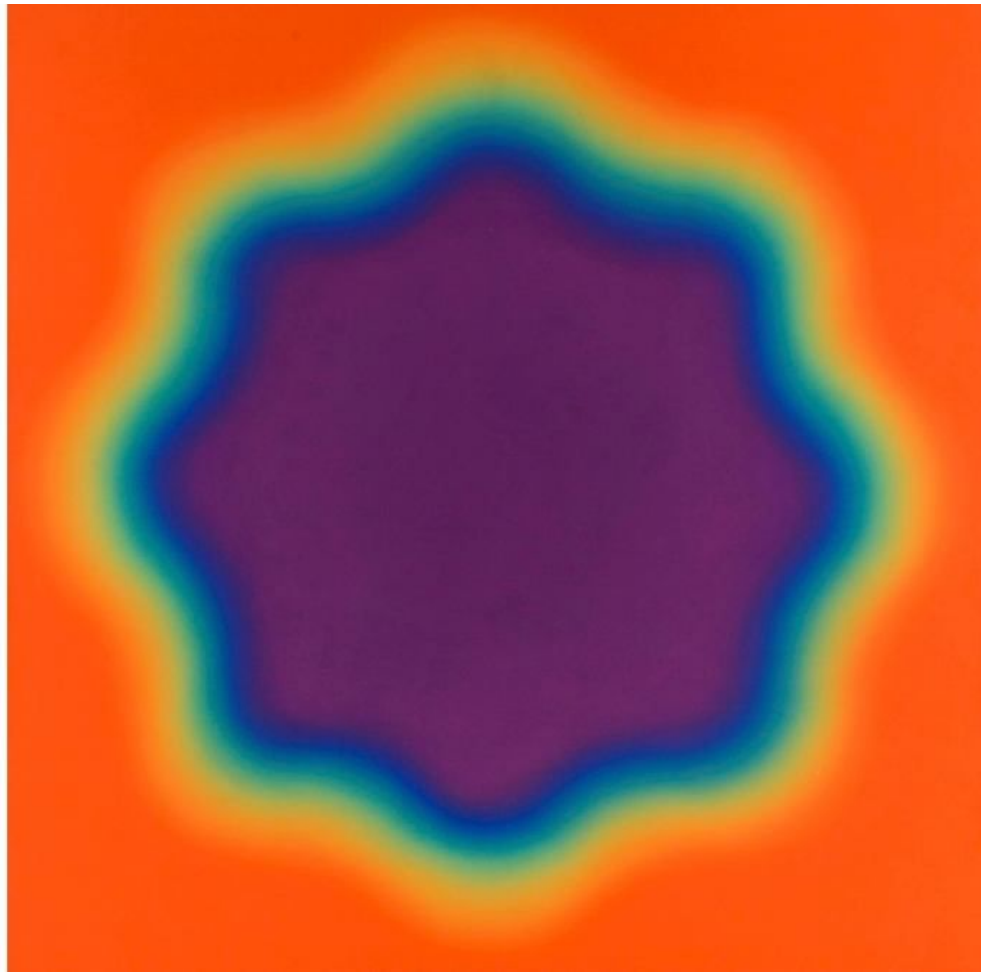

Rekord 2023 r.

Józef Chełmoński, „Wieczór letni”, 1875 r.

Cena sprzedaży: 4 320 000 zł

Aukcja 15 czerwca 2023 r.

Rekord 2023 r. – malarstwo współczesne

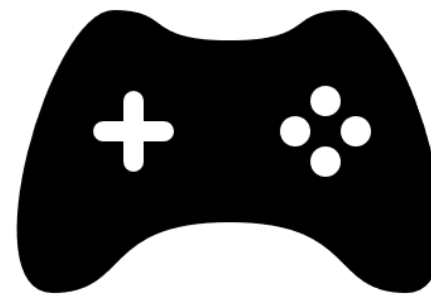
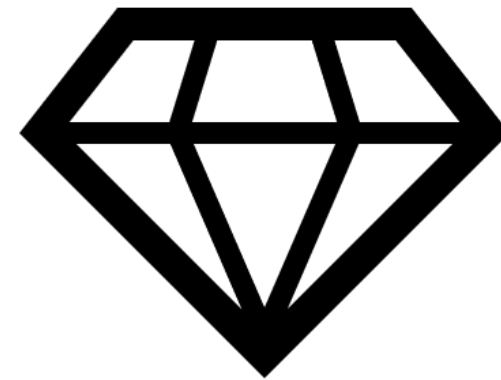
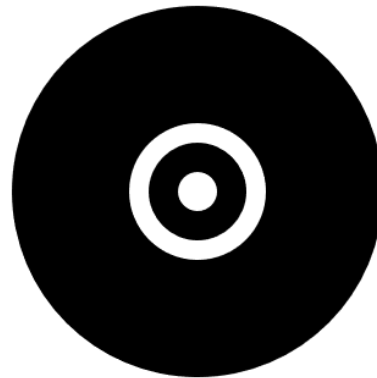
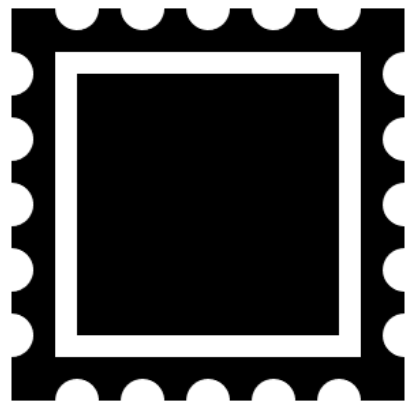
Wojciech Fangor, „M 39”, 1969 r.

Cena sprzedaży: 7 560 000 zł

Aukcja 7 grudnia 2023 r.

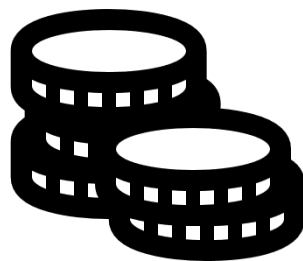
... i wiele innych...

Numizmaty

Numizmaty

Inwestycja w numizmaty stanowi rodzaj inwestycji emocjonalnej. Jej istotą jest częściej budowanie kolekcji niż zakup i sprzedaż z zyskiem pojedynczych egzemplarzy. Tak, jak pozostałe inwestycje emocjonalne, wymaga głębokiej wiedzy specjalistycznej i cierpliwości.

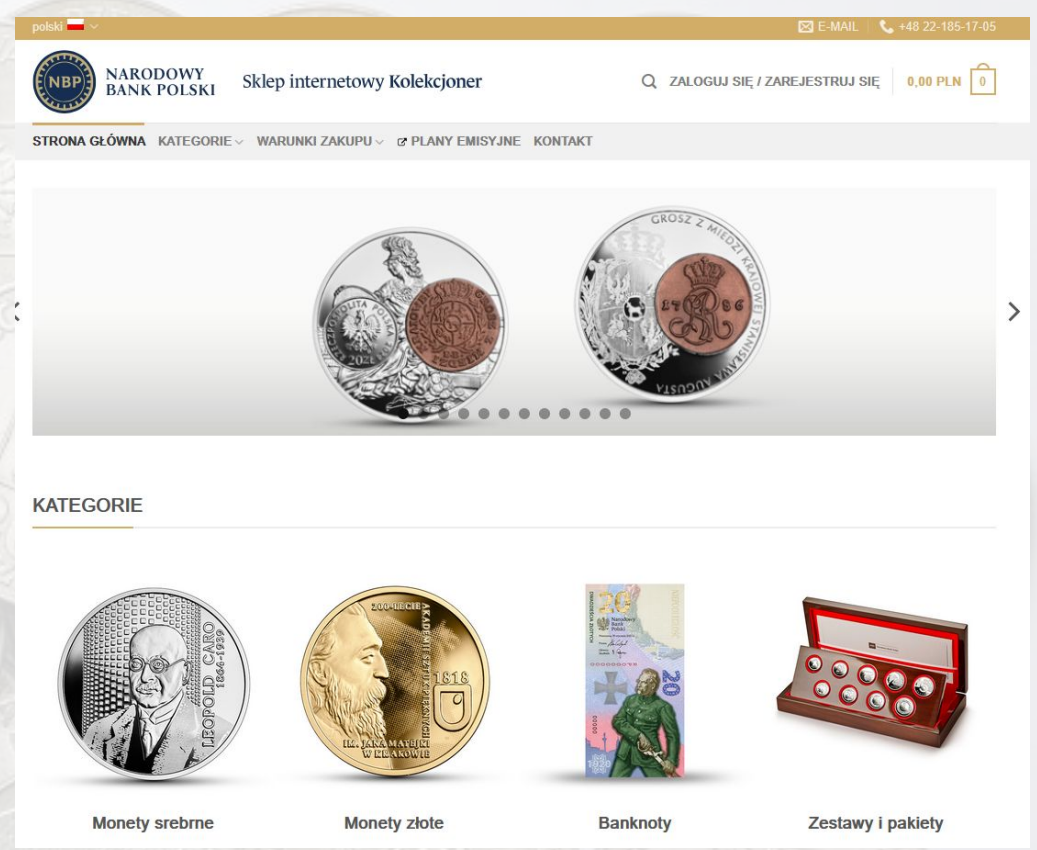

W co można inwestować?

- monety i banknoty – na określonym terytorium są (lub były) prawnym środkiem płatniczym emitowanym przez państwo (władze publiczne, bank posiadający nadany przez władze przywilej emisyjny). W tej kategorii mieszczą się też współczesne monety i banknoty kolekcjonerskie;
- płacidła – na określonym terytorium (zwykle niewielkim) mogą pełnić funkcję płatniczą, „pieniądza lokalnego”;
- numizmaty – repliki monet historycznych lub oryginalne wyroby przypominające monety, ale nie mające ich istotnych cech i niespełniające żadnych funkcji pieniądza.

Co wpływa na cenę monety?

- wiek monety (od dnia jej wybitcia do dnia wyceny),
- kruszec, z jakiego została wykonana,
- fakt, czy moneta była specjalnie wybita dla kolekcjonerów,
- fakt, czy moneta wchodzi w skład serii monet powiązanych tematem,
- *spread* między cenami kupna i sprzedaży, podzielony przez średnią wartość kupna i sprzedaży,
- wartość nominalna monety,
- lokalizacja mennicy, w której moneta została wybita.

Plany emisyjne

Planowane emisje wartości kolekcjonerskich i monet okolicznościowych | Archiwum emisji

Polski rynek numizmatyczny

- Rynek numizmatyczny okazał się najprężniej rozwijającym się segmentem sprzedaży aukcyjnej - ubiegłoroczny obrót w tej kategorii był o 16% wyższy niż w poprzednim roku, a podczas licytacji zawarto o jedną czwartą więcej transakcji.
- W 2023 r. udział sprzedaży na numizmatycznych aukcjach stanowił jedną czwartą całego kolekcjonerskiego rynku, co oznacza, że segment ten zwiększył swój udział bardzo znacząco, bo aż o 7 p. proc.

Zygmunt III Waza, 50 dukatów, 1621 r.,
Bydgoszcz, stan zachowania: 2/2+,
złoto; 68,8 mm, 74,52 g.
Rzadkość: R8, jedyny egz. na rynku.
Cena sprzedaży: 3 240 000 zł
Aukcja 16 września 2023 r.
Antykwiariat Numizmatyczny
Michał Niemczyk

Insurekcja Kościuszkowska, 1794 r.,
1000 złotych polskich,
8.06.1794; seria A, numeracja 731,
stan zachowania: III-
dobrze widoczny znak wodny J.Honig / Zoonen.
Rzadkość: Lucow 37 (R7), ale w katalogu banknot
bez znaku wodnego, Miłczak A7.
Cena sprzedaży: 253 000 zł
Aukcja 18 listopada 2023 r.
Warszawskie Centrum Numizmatyczne
Marek Kondrat

Źródła:

- Borowski, K. (2012). *Inwestycje alternatywne w Polsce i na świecie na przykładzie rynku dzieł sztuki*. Warszawa Oficyna Wydawnicza SGH.
- Borowski, K. (2016). *Rynek inwestycji emocjonalnych*. Warszawa: CeDeWu.
- Borowski, K. (2016). *Rynek inwestycji kolekcjonerskich i alternatywnych*. Warszawa: CeDeWu.
- Borowski, K. (2023). Stopa zwrotu na rynku srebrnych monet kolekcjonerskich z serii *Skarby Stanisława Augusta*, wyemitowanych przez NBP. *Kolegium Zarządzania i Finansów. Studia i Prace. Szkoła Główna Handlowa w Warszawie*, z. 189, nr 189/2023, s. 165-181.
- Czerniak, J. (2020). Inwestycje w auta kolekcjonerskie na przykładzie aut z wybranych indeksów Hagerty. W: I. Skibińska-Fabrowska, (red.), *Inwestycje alternatywne*, Wydawnictwo UMCS, 107-120.
- Kędzierski, L. (2022). Inwestycje emocjonalne – rodzaje, opłacalność. *Studia Gdańskie. Wizje i rzeczywistość*, t. XIX, 2022 s. 285-303. DOI 10.5604/01.3001.0053.6077.
- Wieprow, J. (2018). Rynek inwestycji emocjonalnych w Polsce. *Finanse, Rynki Finansowe, Ubezpieczenia*, 2 (92), 347–358. DOI: 10.18276/frfu.2018.92-30.
- Raport Polskiego Rynku Aukcyjnego, OneBid, 2023.
- *The Wealth Report, The Knight Frank*, 2024.